

ارزیابی مورفولوژیکی گونه های بادام در اصفهان

سید مجتبی مدرس هاشمی، زرین تاج بردبار، مسعود اسماعیل شریف

کارشناس ارشد مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی اصفهان و

عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی اصفهان

در راستای طرح ملی جمع آوری، شناسایی، نگهداری، ارزیابی و تکثیر ذخایر ژنتیکی درختان و درختچه های ایران، جنس بادام در استان اصفهان، دارای شش گونه است. بذرهای بادام اهلی از شهرستان های نجف آباد، تیران، چادگان و فریدونشهر و

گونه های *A. kotchi* و *A. Scoparia, A. lycioides, A. elignifolia, A. orientalis* نائین، اردستان، سمیرم، فریدن، فریدونشهر، چادگان، کاشان و خوروبابانک جمع آوری شدند. در ضمن نمونه برداری علاوه بر یادداشت برداری از مراحل رشد رویشی و زایشی در عرصه شامل زمان گلدهی، دوام گل، زمان بذر دهی و رسیدگی فیزیولوژیکی در آزمایشگاه نیز صفاتی مانند ابعاد برگ، ساقه، گل، شاخه و برخی از استانداردهای بذری شامل وزن هزار دانه، هکتولیت، خلوص، و درصد جوانه زنی اندازه گیری گردید. برای اندازه گیری هر صفت حداقل ۲۰۰ عدد از هر اندام مورد استفاده قرار گرفت. داده ها توسط نرم افزار SAS, EXEL مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج حاکی از آن است که در استان اصفهان پنج گونه بادام و یکی گونه بادام اهلی با ارقام مختلف وجود دارد ولی بیشترین وسعت مربوط به بادام اسکوپاریا و تنگرس است. قضاوت در مورد خصوصیات مرفولوژیکی و فنولوژیکی بستگی به اقلیم رویشی بادام دارد. به عنوان مثال بادام اورینتالیس فقط در ارتفاع بالاتر از ۲۰۰۰ متر یافت می شود. هم چنین اختلافات درون جمعیتی در گونه های بادام به وفور یافت می شود که باید بر اساس این اختلافات پتانسیل های کاشت آن ها در مناطق مختلف مد نظر قرار گیرد.